

*Vocab. mall.-cast.* de Moll (Palma 1965), p. 216; notem a més el text de la següent cançó popular mall. recollida a Els Llombards, prop de Santanyí: «Es *novii* per sa *novia* / se tiraria dins mar; / i jo no m'hi tiraria / per totes quantes n'hi ha» (Moll, 5 AORBB VII, 23); en la transcripció fonètica es dóna com *nuvi* (i *nuviá*); segons *AlcM* la pronúncia *novii*, *novia*, és de Mall., i *nuvi*, *nuviá* de Menorca, però també de Sóller (Mall.). JCoromines va registrar a Sta. M.<sup>a</sup> del Camí (Mall., 1963) el topònim 10 *Cavalcador de sa Nuvia* (*nuviá*) i a Alaior (Men., 1964) *kañé de sez nuviás*. *Novii* apareix en una novel·la de l'escriptor mall. Ll. Vilallonga: «La nina abaixà més els ulls. El senyor començava a divertir-se. — Mira que si et quedés sense *novii* --- No en necessit cap» (*Bearn*, 254). — 5<sup>a</sup> «La ribalda trixayre / Aprés la mòrt del frayre / A despit de sa mayre / Serà *novia*» (v. 112), «Segons que lo cel mana, / La vidua Toscana / segons ley crestiana / Serà *novia*» (v. 264); notem que en aquest text cada quartet acaba en vers de cinc síl·labes: «en la Turquia» (v. 92), «gent catalhana» (v. 204), «De Lombardía» (v. 249), etc. — 6 StVicentF: «Lo *novio* fo sent Johan, de aquelles núpcies» (*Sermons* II, 189.32; també en III, 257.28 etc.); *Spill*, 3271; 25 Sor Villena, *Vita Chr.*, cap. 113, ed. Miquel i Planas II, 76). — 7 «Null hom ni nulla fembra --- no gos anar --- ab brandons, ciris, --- a casa de *nuvia* o esposada --- ni encara al *nuvio* --- E axí mateix lo *nuvio* ni esposat no-y gos anar --- tro a la dita hora» 30 (*BABL* XI, 430-1). — 8 Pronunciat amb *-b-* o *-v-* segons la regió: *AlcM* indica *nóbio* de la Capital i *nóvio* de Castelló i Alacant. JCoromines va recollir el nom *Moli del Salt de la Nòvia* a Castelló i el *Pas la Nòvia* a Confrides (Vall de Guadalest, 1963). En 35 l'obra folklòrica de MGadea, que era d'Alcoi, *nòvio*, *-ia*, figura ben sovint en el sentit de 'promès': «El fadrí que *nòvia* vullga, / que se'n busque dos o tres; / puix jo ne tenia una, / i m'ha quedat sense res» (cançó popular citada en *Pitos i Flautes*, València 1914, p. 248); «Xica, no 't fases el monyo / en (= amb) lo gancho del cresòl, / que ha corregut la nova / que 'l teu *nòvio* ja no 't vòl» (ib., p. 252); «Xiquetes, almidoneu-se / per a el dumenge que vé; / que vé una barca de *nòvios* / pa d'aquella que no'n té» (ib., p. 253). — 9 JCoromines va apuntar 40 *nóbbio* a Esterri, Farrera, Àreu i a Tor (en aquest amb *-b-*) a l'Alt Pallars (1933) i el nom *Plan del núbio* a Ars (Alt Urgell, 1963); *AlcM* localitza *nuvio* a Oliana i Organyà (Alt Urgell), explicant-lo 50 com una alteració de *nuvi* amb la influència de la forma castellana. — 10 Notem aquest passatge de *Rond. de Rondalles* (1776) del Pare Ll. Galiana: «gracis a Déu, arribà a *venit*, y en lo dia de la *Nòvia* tots menjaren» (p. 92). — 11 El sentit de *novia* 55 «noce, mariage» fou ja indicat per Raynouard (IV, 351a) a base d'un breu passatge del document esmentat, però Levy qualificant d'errada la bona interpretació d'aquest va reproduir tot el llarg passatge que hem citat i alguns més, per demostrar a tort 60

que el significat hi era simplement 'núvia'. — 12 Però el desenvolupament no era directament de *NOVIUS* a *nuvi* en català com es dóna a entendre allí. — 13 'Promesa del Profeta' (personatge mític), Schuchardt, *Roman. Lehnwörter im Berb.*, 69. — 14 En occità antic *novia* apareix ja el 1711 a Provença: «quar abslore *novia* tiran» (Raimbaut d'Aurenga, ed. Appel, *Prov. Inedita*, p. 261, v. 27; W. T. Pat-tison tradueix «for [only] a tyrant rejects his fiancée», i diu que es refereix a Anfós el Cast que va rebutjar la princesa bizantina Eudòxia quan es dirigia a Catalunya per casar-se amb ell, *PMLA* I, 14-15). Altrament, no és mot usat pels trobadors: cap ex. en *PSW* de composicions poètiques, però alguns més dels documents oficials ultra el que hem esmentat. — 15 Com en aquesta cobla mall.: «tu'm tires per *injuria* / que som morta de color: / estimat, això és amó(ri)s / que em turmenta nit i dia» (*AlcM*, s. v. *injúria*). — 16 D'altra banda, és poc probable que fos autèntic un exemple de *novii* que apareix en un dels proverbis de Jafuda Bonsenyor (fi S. XIII): «Qui és *novii* pensa ésser Rey» (prov. 428), en text editat pel mallorquí G. Llabrés (Palma 1889); convendria comprovar la transcripció d'aquest mot, car aquest proverbi encara s'usa a Mallorca (veg. *AlcM*, s. v. *novii*) i és molt possible que Llabrés es vagi deixar influir en la seva lectura del text; en tot cas, l'obra de J. Bonsenyor ens ha pervingut en un ms. de les darreries del S. XIV. Cal comprovar, a més, la veracitat de la forma d'un plural rar *novins* que figura en un doc. de 1387, que fou transcrit també per un erudit mallorquí: «tots aquells qui *novins* seran d'assí a la festa de Pascha» (*BSAL* VII, 97b); es tracta d'un hapax i és molt dubtós que vagi existir mai. — 17 Amb això ja no és necessari postular dues bases diferents per al mot català com ho fa *AlcM*: *NOVIUS* per *nuvi*, i per a *novii* la forma *NOVICIUS*, que a penes ha deixat descendència en algun dialecte nord-italià i en friulà (i avalada només pel *REW*, 5970a). En tot cas, notem que la ò de *NÖVIUS* no podia tenir el tractament propi de la ò davant una palatal, car no hi havia un contacte amb la iod; és sabut que en català la i que havia resultat en combinacions vocàliques com *-EA*, *-IU*, va mantenir el seu valor darrera una labial (*sàpia*, ant. *SAPIAT*, *àvia AVIA*). D'altra banda, el resultat normal de *NOVICIUS* hauria estat \**novec*, o per un desenvolupament mig-savi \**novei* com *servei* *SERVITIUM*. Tot això a part, és poc versemblant que un mateix mot pugui venir de dues bases diferents en una llengua. L'altra etimologia suggerida per Baist (*GGr.* I, § 24), \**NUBIUS* canviat en \**NÖBIUS* com *ÖVUM* en *ÖVUM*, presenta una dificultat fonètica, car no es veu com un derivat de *NÜBERE* 'casar' podia tenir una ò, que és la que suposa en definitiva la forma occitana moderna *nòvi* (veg. *DECH* IV, 247a48). — 18 En aquest sentit apareix també en la poesia de MilàF: «De maridats n'hi havia mes tots de fresch, / les dones *novensanes* ploren per ells» (*Mort Galind.*, s. 9, ed. Gili, p. 299). — 19 JGi-